

V1 – 2026

ವಿಷಯ ಸಂಕೇತ /

Subject Code

09 (NS)

ಸಂಸ್ಕೃತ / SANSKRIT

[ಸಮಯ : 3 ಗಂಟೆಗಳು]

[ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 44]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 80]

[Time : 3 Hours]

[Total No. of questions : 44]

[Max. Marks : 80]

- ಸೂಚನೆಗಳು :**
1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ A, B, C ಮತ್ತು D ಎಂಬ ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
  2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
  3. ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
  4. 'A' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

- Instructions :**
1. This question paper consists of four parts as A, B, C and D.
  2. All parts are compulsory.
  3. Every part should be answered as instructed separately.
  4. For Part-'A' questions, only the first written answers will be considered for evaluation.

P.T.O.

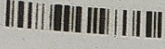

PART - A

I. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानां समीचीनं विकल्पं चित्वा, उत्तरं लिखत।

(10 × 1 = 10)

- 1) अद्यापि देवाः कुत्र जन्म इच्छन्ति?
अ) जपान् भूतले
इ) जर्मन् भूतले
आ) भारतभूतले
ई) अमेरिकाभूतले
- 2) वृद्धपक्षिराजस्य नाम किम्?
अ) दीर्घापाङ्गः
इ) कपिञ्जलः
आ) तीक्ष्णदंष्ट्रः
ई) चिरञ्जीवी
- 3) प्रव्राजकः वणिजः गृहं किमर्थम् अगच्छत्?
अ) भिक्षार्थम्
इ) विहारार्थम्
आ) भोजनार्थम्
ई) पूजार्थम्
- 4) गौतमी का?
अ) पोष्यपुत्री
इ) दासी
आ) वृद्धातापसी
ई) प्रतीहारी
- 5) राणाप्रतापस्य अश्वस्य नाम किम्?
अ) दीर्घापाङ्गः
इ) इन्द्रायुधः
आ) चेतकः
ई) शीघ्रगः
- 6) महाश्वेतायाः पिता गन्धर्वाधिपतिः कः?
अ) चन्द्रापीडः
इ) हंसः
आ) तारापीडः
ई) पर्वतराजः
- 7) सुन्दरस्य पिता कः?
अ) गणेशः
इ) शङ्करः
आ) महेशः
ई) गोविन्दः

- 8) 'विधिविलासितम्' इति पाठे वज्रकीटप्रसङ्गः कर्णस्य इमं गुणं सूचयति।
अ) दुर्गुणम् आ) सहनगुणम्
इ) मननगुणम् ई) श्रवणगुणम्
- 9) 'धेनुसहस्रेषु वत्सः मातरं गच्छति' इति वाक्यानुसारेण कृतं कर्म इमम् अनुगच्छति।
अ) कृतं कर्म छात्रमनुगच्छति आ) कृतं कर्म कर्तारमनुगच्छति
इ) कृतं कर्म अध्यापकमनुगच्छति ई) कृतं कर्म सुभाषितकारमनुगच्छति
- 10) कृष्णशास्त्रीमहोदयेन आरब्धा पत्रिका का?
अ) सुवर्णकर्नाटकः आ) कल्याणकर्नाटकः।
इ) प्रबुद्धकर्नाटकः ई) मङ्गलकर्नाटकः

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा, रिक्तं स्थानं पूरयत।

(5 × 1 = 5)

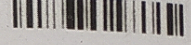
- 11) i) उत्तरं यत् समुद्रस्य _____ दक्षिणं च यत्।
ii) _____ ददाति चेत् सन्ततिच्छेदो भविष्यति।
iii) अङ्गुलीयकशून्या मे _____।
iv) कठिणहृदयस्य राणाप्रतापस्य _____ अद्रवत्।
v) ममापराधः _____ क्षन्तव्यः।

(मनः, कृपया, हिमवत्, अङ्गुलिः, विरलाः, पुत्रं)

III. संयोजयत।

(5 × 1 = 5)

12) क	ख
२ अ) शैवलघोषः	i) दुष्यन्तः
५ आ) जाह्नवी	ii) पापम्
४ इ) पौरवः	iii) पर्वतः
६ ई) जावन्ताबाई	iv) वसिष्ठः
३ उ) किल्बिषम्	v) गङ्गा
	vi) प्रतापस्यमाता

PART - B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया, आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामिव) (4 × 2 = 8)

- 13) पञ्चद्वीपानां नामानि लिखत।
- 14) नगरवासिभिः जनैः राक्षसः किम् उक्तः?
- 15) कीदृशं कुसुमगन्धम् अजिघ्रम् इति महाश्वेता वदति?
- 16) शान्त्याः सौन्दर्यं वर्णयत।
- 17) कर्णं प्रति परशुरामोपदेशं लिखत।
- 18) नरविग्रहाः देवाः के?
- 19) शास्त्रिणां पाठनक्रमः।

V. पाठनाम उल्लिख्य कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (चतुर्णामिव) (4 × 2 = 8)

- 20) त्वं विश्वस्य आर्तिं परिहरसि।
- 21) अथ, लोकानुग्रहाय कुशली काश्यपः।
- 22) भवतु, अनिर्वर्णनीयं परकलत्रम्।
- 23) मम हस्ते प्रभूतं धनं विद्यते।
- 24) "पुण्डरीक इति नाम चक्रे।"
- 25) दृढीक्रियतां चेतः।
- 26) सः यत्र कुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव।

PART - C

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत। (द्वयोरेव)

(2 × 3 = 6)

- 27) अयं तु नवमस्तेषां द्वीपः सागरसंवृतः।
योजनानां सहस्रं तु द्वीपोऽयं दक्षिणोत्तरात्॥
- 28) मञ्जूषां तां च गङ्गायां तथैवोर्ध्वस्थदीपिकाम्।
कृत्वा तत्याज निक्षिप्य घोरं वानरमन्तरे॥
- 29) कुतो धर्मक्रियाविघ्नः सतां रक्षितरित्वयि।
तमस्तपति धर्माशौ कथमाविर्भविष्यति॥
- 30) मनसा चिन्तितं कार्यं वाचा नैव प्रकाशयेत्।
मन्त्रवत् रक्षयेत् गूढं कार्यं चापि नियोजयेत्॥

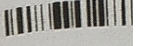
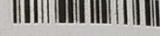
VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया, आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 5 = 20)

- 31) पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत।
- 32) विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः?
- 33) प्रब्राजकस्य दुर्नयं तस्य विफलतां च लिखत।
- 34) 'दीर्घापाङ्गप्रसङ्गम्' अनुसृत्य शकुन्तलायाः मुग्धतां प्रतिपादयत।
- 35) रोटिकाप्रसङ्गद्वारा महाराणाप्रतापस्य परिवारस्य कष्टमयं जीवनम् अधिकृत्य लिखत।
- 36) 'अनुरागोदयः' इति पाठानुसारेण पुण्डरीकस्य जन्मवृत्तान्तं लिखत।
- 37) शान्तिदर्शनात् तरुणस्य चिन्तासन्ततिः कीदृशी आसीदिति विवृणुत।

09 (NS)

-6-

PART - D

(3 × 3 = 9)

VIII. यथा निर्देशं लिखत। (त्रयाणामेव)

38) सन्धिं विभजत/सन्धिं योजयत। (त्रयाणामेव)

- अ) विषयामिषम्।
- आ) नोत्सहे।
- इ) सर्वेऽपि।
- ई) कश्चित् + आसीत्।
- उ) क्षितिपः + तथा।

39) विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत। (त्रयाणामेव)

- अ) शौर्यगाथा।
- आ) मुखकमलम्।
- इ) कामक्रोधौ।
- ई) अहनि अहनि।
- उ) प्राप्तः सत्पतिः यया सा।

40) पदपरिचयं कुरुत। (त्रयाणामेव)

- अ) पतित्वा।
- आ) परिहृत्य।
- इ) पतन्।
- ई) स्नातुम्।
- उ) त्यक्तवान्।

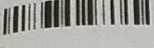
41) प्र

3

42)

IX. सं

4

41) प्रयोगं परिवर्तयत।

अ) वत्सः मातरं गच्छति।

अथवा

आ) वित्तेन धर्मः रक्ष्यते।

42) अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ) बकवत् अर्थान् चिन्तयेत्।

अथवा

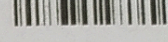
आ) रतेः बाष्पबिन्दुभिः आरचितामिव स्फटिकाक्षमालिकाम्।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत।

(1 × 5 = 5)

43) गೋपालकृष्ण गೋखलेयवರು ಅಪ್ರತಿಮ ದೇಶಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಜನರು ಅವರ ಮಾತಿನಿಂದ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸರಳ ಮತ್ತು ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಜೀವನದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯರಾಗಿರುವರು.

Gopala Krishna Gokhale was a great patriot. He led the freedom movement prominently. He was a very good orator too. The people joined the freedom movement, having listened to his inspiring patriotic speech. His simple and self-less life a role model to all.

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा, प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

44) जगति सत्यस्य महत्स्थानं वर्तते। सत्येनैव समाजस्य स्थितिः भवति। सत्यभाषणेन मानवः निर्भीकः भवति। यः सत्यं आश्रयति तस्य जीवनं सफलं भवति। असत्यभाषणेन समाजस्य नाशः भवति। अत एव 'सत्यात् परः धर्मः नास्ति' इति उक्तम्। राजा हरिश्चन्द्रः सत्यपालनार्थमेव सर्वाणि दुःखानि असहत। धर्मराजः सत्यादेव विजयम् अलभत। भारतस्य राजचिह्नेऽपि 'सत्यमेव जयते' इति उल्लिखितम्।

प्रश्नाः

- i) मानवः केन निर्भीकः भवति?
- ii) केन समाजस्य नाशः भवति?
- iii) कः सत्यादेव विजयम् अलभत?
- iv) भारतस्य राजचिह्नेऽपि किमिति उल्लिखितम्?